

Program för Nybro kommuns arbete med krisberedskap

Nybro kommun 2019

Antagen av Kommunfullmäktige

2019-12-16

Dnr: KS-2019-361

Innehåll

1	Inledning.....	1
1.1	Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022	1
1.2	Extraordinär händelse.....	1
2.	Övergripande mål och inriktning.....	1
3.	Styrning av krisberedskapsarbetet.....	2
3.1	Ledningsstruktur.....	2
3.2	Risker, sårbarhet och riskreducerande åtgärder.....	2
3.3	Krisberedskapsorganisation.....	2
3.4	Krishanteringsorganisation.....	2
4.	Planering av krisberedskap.....	2
4.1	Reglemente för krisledningsnämnd.....	3
4.2	Instruktion för kommunchefen	3
4.3	Krishanteringsplanen.....	3
4.4	Plan för psykiskt och socialt omhändertagande	3
5.	Utbildning och övning.....	3
5.1	Utbildnings- och övningsplan.....	3
5.2	Utbildning inom höjd beredskap och totalförsvaret	4
6.	Övergripande process för RSA.....	4
6.1	kommunens uppgifter enl. lag och överenskommelse.....	4
6.2	Kommunens mål för risk- och sårbarhetsanalysen är:.....	4
6.3	Kontinuerligt arbete och implementering av Risk- och sårbarhetsanalysen	4
6.4	Utvärdering av händelser.....	4
7.	Kommunens ambition med det geografiska områdesansvaret	4
7.1	Geografiskt områdesansvar	4
7.2	Kommunens mål för arbetet med det geografiska områdesansvaret är:.....	5
7.2.1	Samverkan mellan aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet i Nybro kommun.....	5
7.2.2	Inriktnings- och samverkansfunktion	5
7.2.3	Samlad lägesbild och omvärldsbevakning	5
7.2.4	Samverkan utanför det geografiska området.....	5
7.3.5	Information till allmänheten	6

1 Inledning

Kommunernas arbete med krisberedskap utgår ifrån en överenskommelse mellan staten, företrädd av MSB (myndigheten för samhällsskydd och beredskap) och Sveriges kommuner och landsting (SKL). Enligt överenskommelsen är kommunerna skyldiga att ta fram ett styrdokument som syftar till att skapa en strategisk inriktning för kommunens arbete med krisberedskap under mandatperioden. Detta program utgör Nybro kommuns styrdokument för arbetet med krisberedskap och ska beslutas av kommunfullmäktige senast 31 december mandatperiodens första år.

1.1 Överenskommelse om kommunernas krisberedskap 2019-2022

Överenskommelsen mellan staten (MSB) och SKL reglerar ersättning och uppgifter och därtill kopplat stöd för kommuners arbete med krisberedskap under perioden 2019-2022. Kommunerna, Länsstyrelserna och MSB ska arbeta tillsammans för att öka samhällets krisberedskap på lokal nivå. En god utveckling av krisberedskapen ska bygga på ett nära samarbete mellan staten, SKL samt kommunerna. Uppgifterna utgår ifrån:

- lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap (LEH).
- Förordning (2006:637) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinär händelse i fredstid och höjd beredskap (FEH)
- Kommunallag (2017:725)

Överenskommelsen utgår från 5 kap. LEH där det anges att kommunerna skall få ersättning av staten för kostnader för förberedande uppgifter som de utför enligt 2 kap. LEH. Den statliga ersättningen avser de specifika uppgifter som regleras i LEH och överenskommelsen mellan MSB och SKL.

Kommunernas arbete med krisberedskap omfattar mer än uppgifterna i LEH. För att fullgöra åtagandena enligt LEH och annan lagstiftning, t ex socialtjänstlagen och lagen om skydd mot olyckor, förutsätts att kommunen kontinuerligt bedriver ett grundläggande arbete med krisberedskap.

1.2 Extraordinär händelse

Kommunens åtagande enligt LEH utgår från begreppet *extraordinär händelse i fredstid* som det är definierat i 1 kap. 4 §:

”Med extraordinär händelse avses i denna lag en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller ett landsting.”

2. Övergripande mål och inriktning

Det övergripande målet med krisberedskapsarbetet i Nybro kommun är att minska sårbarheten i kommunens verksamhet och ha en god förmåga att hantera krissituationer. Det ska uppnås genom att under mandatperioden vidta de åtgärder som framgår av risk- och sårbarhetsanalysens handlingsplan samt att förtroendevalda och tjänstepersoner som berörs får tillräcklig utbildning och övning. Säkerhetsfunktionen ansvarar för att arbetet med krisberedskap utförs och att resultatet följs upp halvårsvis och redovisas för kommunstyrelsen.

3. Styrning av krisberedskapsarbetet

3.1 Ledningsstruktur

Arbetet med krisberedskap utgår ifrån kommunstyrelseförvaltningen. Utförandeansvaret ligger hos kommunchefen. Tjänstepersoner med strategiska arbetsuppgifter inom krisberedskap är placerade i säkerhetsfunktionen bestående av säkerhetschef och säkerhetssamordnare.

3.2 Risker, sårbarhet och riskreducerande åtgärder

Åtgärder och verksamhet kopplat till kommunens krisberedskap ska utgå från den risk- och sårbarhetsanalys som fastställs av kommunstyrelsens arbetsutskott under mandatperiodens första år. De kommunala verksamheter som i risk- och sårbarhetsanalysen bedöms som samhällsviktiga ska i en kontinuitetsplan ange rutiner och planer för att upprätthålla dess samhällsviktiga verksamhet vid extraordinär händelse.

3.3 Krisberedskapsorganisation

Arbetet med att minska sårbarheten hos kommunens verksamheter samt förbereda dem inför extraordinära händelser utgår ifrån Nybro kommuns riskhanteringsråd. I rådet finns samtliga kommunens förvaltningar och helägda bolag representerade. Riskhanteringsrådet ska verka för att förvaltningar och bolag implementerar rutiner för att systematiskt arbeta med att eliminera sårbarheter. Rådets representanter ska vara en länk mellan respektive förvaltning eller bolag och säkerhetsfunktionen som utarbetar styrdokument inom området risk och säkerhet.

3.4 Krishanteringsorganisation

Kommunens verksamheter har ansvar för att hantera uppkomna händelser på ett sätt som gör att verksamheten så snabbt som möjligt kan återgå till normal funktion. Ansvaret innebär att verksamheterna måste ha en beredskap för att hantera störningar i verksamheten. Ansvaret innebär även att verksamheten vid inträffad händelse ska informera förvaltningsledningen och i samråd med denna bedöma behov av stöd från central krisledning. Den centrala krisledningen ska i första hand utgöra ett ledningsstöd till drabbade förvaltningar.

4. Planering av krisberedskap

Nybro kommuns planering av krisberedskapen syftar till att minska sårbarheten i kommunens verksamheter samt säkerställa en god förmåga att hantera en uppkommen samhällsstörning. Överenskommelsen, om kommuners krisberedskap, anger att kommunen ska ta fram dokument som beskriver vad som gäller inför och vid extraordinär händelse.

De dokument som anges i överenskommelsen är:

- Styrdokument för kommunens arbete med krisberedskap
- Reglemente för krisledningsnämnd
- Instruktion för kommundirektör
- Plan för hantering av extraordinär händelse
- Utbildnings- och övningsplan

4.1 Reglemente för krisledningsnämnd

Det ska finnas en nämnd för att fullgöra uppgifter under extraordinär händelse (krisledningsnämnd). Nybro kommuns krisledningsnämnd utgörs av kommunstyrelsens arbetsutskott.

Krisledningsnämndens uppgifter och befogenheter regleras i *Reglemente för Nybro kommuns krisledning*.

4.2 Instruktion för kommunchefen

Kommunchefens uppgifter avseende krisberedskap framgår av kommunstyrelsens instruktion för hur kommunchefen ska leda förvaltningen under styrelsen. Som en av kommunchefens övriga uppgifter framgår det att:

-Kommundirektören ansvarar för att det finns en ändamålsenlig krisledning på kommunen och på förvaltningen. Enligt beslutad krisledningsplan kan uppdraget för kommundirektören vidgas. I ansvaret ingår att säkerställa att nödvändiga bestämmelser och instruktioner för civilt försvar och säkerhetsarbete, inklusive informationssäkerhetsarbete, finns.

4.3 Krishanteringsplanen

Nybro kommuns krisledningsplan anger hur kommunen ska organiseras och bedriva verksamhet vid en samhällsstörning då inte verksamheten kan bedrivas som normalt. I planen beskrivs organisationens ansvarsfördelning, hur den är organiserad och hur den larmas och aktiveras samt vika lokaler som disponeras.

Krishanteringsplanens delar är:

- Ansvar och mandat
- Organisation
- Skapa, dela och analysera lägesbild
- Samverkan internt och externt
- Kriskommunikation internt och externt
- övningsplan

Krisledning ska övas enl. övningsplanen.

4.4 Plan för psykiskt och socialt omhändertagande

Vid större och akuta krissituationer där ett flertal personer och anhöriga drabbas inom kommunens geografiska område skall psykiskt och socialt omhändertagande säkerställas. För att klara dessa insatser finns POSOM.

Hur Nybro kommun arbetar med POSOM beskrivs ingående i *Handlingsplan POSOM, krisstöd vid extraordinär händelse i Nybro kommun*. POSOM-arbetet leds i Nybro kommun av förvaltningschefen, *Individ och familj*.

5. Utbildning och övning

5.1 Utbildnings- och övningsplan

Utbildnings- och övningsplan för mandatperioden finns i krisledningsplanen. Där anges hur förtroendevalda och tjänstepersoner ska utbildas och övas för att anses kunna utföra sina åtaganden.

5.2 Utbildning inom höjd beredskap och totalförsvaret

Förtroendevalda och tjänstepersoner i kommunen behöver ha grundläggande kunskaper om de författningar och arbetsätt som gäller vid höjd beredskap, krigsfara och krig. Det är angeläget att kunskapen om totalförsvaret ökar. Utbildnings- och övningsplanen ska beakta detta behov.

6. Övergripande process för RSA

6.1 kommunens uppgifter enl. lag och överenskommelse

Kommunen ska analysera vilka extraordinära händelser som kan inträffa i kommunen och hur dessa händelser kan påverka samhällsviktiga verksamheter i det egna geografiska området. Analysen ska ligga till grund för planeringen och genomförandet av åtgärder för att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet. De händelser som inträffar, i det geografiska området, ska utvärderas för att sedan kunna användas i arbetet med risk- och sårbarhetsanalys.

6.2 Kommunens mål för risk- och sårbarhetsanalysen är:

- Att ge underlag för planering och genomförande av åtgärder för att öka förmågan att kontinuerligt bedriva samhällsviktig verksamhet
- Att ge beslutsstöd till beslutsfattare och verksamhetsansvariga
- Att analysera, dokumentera och kommunicera risker och sårbarheter som inte bedöms vara hanterbara med verksamhetens ordinarie organisation
- Att bidra till att ge en bild över de risker och sårbarheter som finns i samhället i stort som kan påverka kommunens verksamhet och övrig samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område

6.3 Kontinuerligt arbete och implementering av Risk- och sårbarhetsanalysen

Resultatet av risk- och sårbarhetsanalysen ska ligga till grund för de samhällsviktiga verksamheternas systematiska beredskapsplanering och kontinuitetshantering. Det ska uppnås genom att resultatet följs upp i Riskhanteringsrådet vars medlemmar tillser att de åtgärder som beslutas blir en del av den egna verksamhetens systematiska risk- och säkerhetsarbete. Detta ska leda till minskade sårbarheter i kommunens verksamheter.

6.4 Utvärdering av händelser

I krisledningsplanen ska anges rutiner för utvärdering av inträffade samhällsstörningar och övningar. Utvärderingen ska belysa såväl kommunens egen förmåga som dess förmåga att samverka med andra.

7. Kommunens ambition med det geografiska områdesansvaret

7.1 Geografiskt områdesansvar

Det geografiska områdesansvaret innebär att kommuner, inom sitt geografiska område, ska verka för att olika aktörer samverkar och uppnår samverkan i planerings- och förberedelsearbetet. De

krishanteringsåtgärder som vidtas av olika aktörer ska samordnas liksom informationen till allmänheten.

7.2 Kommunens mål för arbetet med det geografiska områdesansvaret är:

- Att kommunen ska ta initiativ till att aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område ges möjlighet att samverka i syfte att uppnå samordning av förberedelser inför och åtgärder under en extraordinär händelse.
- Att kommunen ska vara sammankallande för ett samverkans-forum i vilket representanter för kommunen och övriga aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet, inom kommunens geografiska område, bör ingå.
- Att kommunen ska verka för att information till allmänheten vid en extraordinär händelse kan samordnas.
- Att kommunen ska skapa förutsättningar för att en samlad lägesbild kan tas fram i händelse av extraordinär händelse.
- Att kommunen ska kunna ta initiativ till och ansvarar för att aktörer som ska hantera händelsen får en samstämd bild av vad som hänt, vilka åtgärder som vidtagits och de åtgärder som behöver samordnas.

7.2.1 Samverkan mellan aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet i Nybro kommun

Nybro kommun ska under mandatperioden bjuda in externa aktörer som bedöms bedriva samhällsviktig verksamhet inom det geografiska området till ett samverkans-forum med syfte att skapa förutsättning för samverkan mellan aktörer.

Målsättningen är att i detta forum kunna samordna förberedelser inför och åtgärder, samt information till allmänheten, under en samhällsstörning.

Kommunen ska vara sammankallande i forumet.

7.2.2 Inriktnings- och samverkansfunktion

En inriktnings- och samordningsfunktion består av företrädare för offentliga och privata aktörer samt frivilliga resurser som möts för att åstadkomma gemensam inriktning och samordning vid samhällsstörningar. Funktionen ska kunna initieras av samtliga aktörer och kommunen ansvarar för att erbjuda en mötesplats och driva arbetet kopplat till ISF framåt. I kommunens uppgift ingår att sammankalla, leda och dokumentera möten samt följa upp överenskomna åtgärder.

7.2.3 Samlad lägesbild och omvärldsbevakning

I kommunens krisledningsplan ska anges hur arbetet med samlad lägesbild och omvärldsbevakning ska bedrivas. Hur den samlade lägesbilden ska förmedlas till mottagare inom kommunens organisation, till aktörer som bedriver samhällsviktig verksamhet inom kommunens geografiska område, till länsstyrelsen och grannkommuner samt till övriga aktörer som bedöms vara berörda av aktuell händelse.

7.2.4 Samverkan utanför det geografiska området

Kommunens förberedelser inför en extraordinär händelse ska ske i samverkan med kringliggande kommuner och andra aktörer utanför det geografiska området. Detta sker genom deltagande i länsstyrelsens olika samverkans-forum och arbetsgrupper.

7.3.5 Information till allmänheten

Kommunens ska i en plan ange hur information till allmänheten samordnas och förmedlas vid en samhällsstörning. Planen ska ange rutiner för spridning av information till allmänheten via exempelvis sociala medier, kommunens webbplats, viktigt meddelande till allmänheten(VMA), informationsnummer 113 13, Sveriges radio P4 samt hur informationspunkter upprättas och bemannas.

Nybro kommuns plan för hur information till allmänheten samordnas och förmedlas vid en samhällsstörning återfinns i Riktlinje för kriskommunikation.

Räddningstjänsten ansvarar för test och underhåll av anläggningar för utomhusvarning genom ljudsändare. Dessa testas och servas regelbundet.